

Základná škola s materskou školou Kamienska

**PLÁN AKTIVÍT
ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI**

V Kamienske 14. 11. 2016

Schválený pedagogickou radou dňa 26. 1. 2017

Aktualizovaný a schválený pedagogickou radou dňa 2. 9. 2020

STRATÉGIA ROZVOJA ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

POJEM

Zručnosti čítania a písania tvorili oddávna základ vzdelania človeka. Dnes sú čitateľské kompetencie základom pre školské vzdelávanie i rozvoj celoživotného vzdelania. Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá umožňuje každému jedincovi zúčastňovať sa na sociálnom a kultúrnom živote modernej spoločnosti – teda nie je to len schopnosť prečítať slová, vety a celé texty, ale podstatné je porozumenie textu a vyhľadávanie a použitie dôležitých informácií z neho. Je to schopnosť človeka porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré vyžaduje spoločnosť a ktoré majú hodnotu pre jednotlivca.

CIELE

Cieľom čitateľskej gramotnosti je prostredníctvom schopnosti čítať porozumieť rôznym druhom textov, nie len učebným, umeleckým, ale aj textom v spojitosti s bežným životom, dokázať spracovať aj také informácie z neznámeho textu, ktoré v ňom nie sú rozoznateľné na prvý pohľad, čítať aj „medzi riadkami“. Čitateľ musí preukázať detailné porozumenie textu a vyhľadať podstatné informácie.

Ciele čítania sú obsiahnuté v 2 aspektoch:

- čítanie pre literárny zážitok,
- čítanie pre získavanie a využívanie informácií.

PRIMÁRNE VZDELANIE

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
Slovenský jazyk		
1.	Žiaci si osvojujú v prvom rade schopnosť čítať. V prvom ročníku sa systematicky podporuje rozvoj všetkých komunikačných zručností. Využíva sa hlavne rozprávanie a počúvanie. Zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú aj ich estetické hodnoty.	Elementárna alfabetizácia.
2.	Mimočítankové čítanie 1. Čítanie textov - práca s časopisom VRABČEK (10 častí) <ul style="list-style-type: none"> ➤ Arielkine príbehy ➤ Obrázkové encyklopédie 2. Čítanie kníh zo školskej knižnice <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budkáčik a Dubkáčik ➤ Danka a Janka ➤ Psíček a mačička 	Plynulé čítanie Porozumenie textu, t. j. uvedomenie si obsahu prečítaného- <i>uplatnenie tichého čítania.</i>
3. a 4.		Porozumenie textu Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností, pomocou ktorého sa dá rozvíjať schopnosť človeka učiť sa učiť . Treťou etapou čitateľskej zručnosti je porozumenie textu , t. j. uvedomenie si obsahu prečítaného – 3. ročník základnej školy. Porozumenie textu 1. úroveň porozumenia – schopnosť identifikovať informácie explicitne formulované v texte: Aké postavy v texte vystupujú... Kde sa dej odohráva... Aký bol, aká bola... Nájdi v texte písmeno, slovo, vetu,... Prečítaj slovo, vetu, časť textu, ktorá popisuje... Podčiarkni slovo (podstatné, prídavné meno...), vetu (oznamovaciu, opytovaciu, rozkazovaciu)... Spočítaj slová, vety v texte... Vyhľadaj v texte najdlhšie, najkratšie slovo (prvé, posledné...) Vypíš, prečítaj, podčiarkni neznáme výrazy... Ukáž na obrázku... Otázka

		s alternatívami, Vypíš 3,2,1-slabičné slová, Dichotomická otázka (áno- nie) Nájdi vetu, ktorá končí... Ktorý, ktorá, ktoré (z textu) Doslovné reprodukovanie.
Anglický jazyk		
2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Predstavme sa ✓ Farby ✓ Školské veci ✓ Hračky ✓ Rodina ✓ Pocity ✓ Zvieratá v ZOO ✓ Povolania ✓ Oblečenie ✓ Jedlo 	Elementárna alfabetizácia vnímanie písmen a zvuku v slovách.
3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pieseň – Ako sa voláš? ✓ Čítanie textu – Moje školské pomôcky ✓ Čítanie básne – Moja obľúbená hračka ✓ Čítanie textu – Urobme si papierového leva! ✓ Povolania ✓ Čítanie textu – Toto je moja rodina ✓ Čítanie textu – V parku ✓ Čítanie textu – Moja rodina v parku ✓ Oblečenie ✓ Čítanie textu – V obchode s oblečením ✓ Miestnosti v dome ✓ Čítanie textu – Môj byt ✓ Obed v škole ✓ Čítanie textu – Čo mám vo svojom obedári ✓ Noví kamaráti ✓ Čítanie textu – List pre Yasmin ✓ Zvieratá v ZOO ✓ Čítanie textu (báseň) - Kto som? ✓ Spoločná večera ✓ Čítanie textu – V kaviarni ✓ Neporiadok v detskej izbe ✓ Čítanie textu – Článok pre časopis ✓ Aktivity, činnosti ✓ Čítanie textu – Nádherné zvieratá ✓ Na pláži Na pláži- pieseň 	<p>Elementárna alfabetizácia vnímanie písmen a zvuku v slovách.</p> <p>Čítanie slov a krátkych viet.</p> <p>Porozumenie a uvedomenie si obsahu prečítaných krátkych viet.</p> <p><i>Pri čítaní textov sa uplatňuje tiché čítanie.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prvou etapou čitateľských zručností je učenie sa čítať slová a krátke vety. ➤ Druhou etapou čitateľskej zručnosti je porozumenie textu, t. j. uvedomenie si obsahu prečítaného.
4.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rodina ✓ Školské pomôcky ✓ Pocity ✓ Bicykel ✓ Kde je? ✓ Jedlo ✓ Čísla do 100 ✓ Moje záľuby ✓ Oslava 	<p>Plynulé čítanie slov a krátkych viet.</p> <p>Porozumenie a uvedomenie si obsahu prečítaných krátkych viet.</p> <p><i>Pri čítaní textov sa uplatňuje tiché čítanie. Dramatizácia príbehov</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktivity po škole ✓ Môj deň ✓ Zvieratá ✓ Budovy ✓ Počasie ✓ Oblečenie ✓ Zvieratá na farme ✓ Školský výlet ✓ Čitateľsky program –Čítanie kníh: ✓ Little red riding hood ✓ The turnip 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prvou etapou čitateľských zručností je plynule čítať slová a krátke vety. ➤ Druhou etapou čitateľskej zručnosti je porozumenie textu, t. j. uvedomenie si obsahu prečítaného.
--	--

Edukačný proces na 1. stupni ZŠ je ovplyvnený hravými činnosťami a zážitkovým učením. Podporujeme ním vyjadrovanie pocitov a myšlienok prostredníctvom slov, kladieme veľký dôraz na kvalitné porozumenie textu. pohybu, hraním rolí. Na jednotlivých vyučovacích hodinách kladieme veľký dôraz na chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie. Okrem kvalitného osvojenia si techniky čítania zážitkovým spôsobom na vhodných a veku primeraných textoch kladieme veľký dôraz na kvalitné porozumenie textu. Snažíme sa o pestovanie pozitívneho vzťahu žiakov ku knihám, pretože kniha a čítanie má nezastupiteľné miesto pri formovaní osobnosti. Rozvíjame sociálne a komunikačné spôsobilosti. Využívaním čitateľských stratégií rozvíjame spôsobilosť učiť sa učiť.

NIŽŠIE SREDNÉ VZDELANIE

1. JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Slovenský jazyk a literatúra

ROČNÍK	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE	Zameranie na
5.	Poznávacie a čitateľské kompetencie <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi, ✓ usporiadať známe javy do tried, ✓ aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou, ✓ analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, ✓ sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi, ✓ orientovať sa v školskej a verejnej knižnici, ✓ vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výber textu ➤ správne, plynulé a hlasné čítanie ➤ prispôsobenie rýchlosti čítania, efektívne pochopenie čítaných informácií ➤ správna artikulácia pri čítaní
6. – 9.	<u>Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov podľa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výber textu ➤ rozlišovanie slohových útvarov ➤ správne, plynulé a hlasné čítanie

	komunikačného zámeru a podľa danej situácie. 2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prispôsobenie rýchlosti čítania efektívite pochopenia informácií ➤ správna artikulácia spisovná výslovnosť de, te...
	<p><u>Pochopiť obsah textu.</u></p> <p>1. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>2. Porozumiet' významu slov v umeleckých a vecných textoch.</p> <p>3. Overit' si význam slova.</p> <p>4. Porozumiet' štruktúre slova a jeho častiam.</p> <p>5. Prerozprávať' obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p> <p><u>Pochopiť kompozíciu textu.</u></p> <p>1. Rozoznať a pomenovať' časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>2. Rozoznať a pomenovať' časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p> <p><u>Pochopiť gramatickú formu textu.</u></p> <p>1. Vyhľadať' prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p> <p>2. Určiť' syntaktické zloženie viet.</p> <p>3. Pochopiť a vysvetliť' funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhľadávanie explicitne a implicitne vyjadrených informácií ➤ spájanie údajov do komplexnej informácie ➤ analýza deja ➤ vyvodenie pointy ➤ vysvetľovanie významu daných pojmov ➤ vyhľadávanie určených lexikálnych prostriedkov ➤ odhad významu slov, overenie v slovníkoch ➤ prerozprávanie obsahu textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti ➤ vyjadrenie názoru na prečítaný text ➤ obhajoba názorov argumentmi, resp. protiargumentmi ➤ rozlišovanie zložiek vonkajšej kompozície textu ➤ pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec ➤ rozlišovanie častí vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie) ➤ pri hlasnom čítaní rešpektovať prízvuk

V ôsmom a deviatom ročníku pracovať s testami Komparo a Monitor.

Anglický jazyk

R.	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
	V každej Unit časti A, B, C, D sa využíva skimming, scanning a intenzívne čítanie hlavne na vyvodenie gramatických javov a slovnej zásoby. Za každou Unit nasledujú texty na extenzívne čítanie zamerané na kultúru anglicky hovoriacich krajín, CLIL (učenie iného predmetu, napr. Dejepis, Matematika prostredníctvom anglického jazyka.) V závere učebnice sú tradičné texty alebo príbehy z celého sveta v anglickom jazyku, ktoré sú určené na extenzívne čítanie.	<p>Vychádzajúc z učebných osnov pre anglický jazyk žiaci majú byť vedení k rozvíjaniu základných čitateľských zručností, medzi ktoré patria:</p> <p>1. Skimming – cieľom je <i>zistenie hlavnej myšlienky</i> alebo podstaty textu. Každý text je potrebné najprv rýchlo prejsť očami. Dôležité je všímať si obrázky, nadpisy, podnadpisy, zvýraznené slová.</p>

<p>Za každou Unit sa vedomosti a zručnosti žiakov overujú v teste, súčasťou ktorého je aj čítanie s porozumením.</p> <p>V tabuľke sú uvedené názvy textov na extenzívne čítanie v konkrétnych ročníkoch:</p>		<p>Je to rýchle čítanie bez zameriavania sa na detaily. Pri vyučovaní je skimming použitý pri každom texte aj pri úlohách na ďalšie jazykové zručnosti – rozprávanie, počúvanie.</p>
5.	<p>Names Maths - Sums Town Mouse and Country Mouse What's your address? Geography: the world Schools in England and Wales Science: we are animals, too Sport Music: musical instrument An English town History: town and cities Finn, The GIANT People Art: describing people The Fox and the Crow A Typical year in Britain Science and Maths: time The Little Fir Tree Animals in Britain Biology: animal classification The Pied Piper of Hamelin</p>	<p>2. Scanning – hlavným cieľom je zistenie konkrétnej informácie alebo hľadanie konkrétneho údaja. Čitateľ číta pomerne rýchlo. Skenovanie textu je zručnosť, ktorú môžeme využiť pri hľadaní konkrétneho údaja - telefónne číslo, odchod vlaku, alebo doplnenie gramatického javu použitého v texte. Pri vyučovaní je scannig použiteľný aj v úlohách na rozvoj rozprávania.</p> <p>3. Intenzívne čítanie – podrobné čítanie. Rýchlosť čítania je pomalšia, čítajú sa kratšie texty. Slúži na rozvoj receptívnych zručností. Je to spôsob, ktorým sa získava dobré všeobecné porozumenie, ale aj zistenie špecifickej informácie. Ide taktiež o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – určenie významu neznámych slov z kontextu – porozumenie vzťahom v rámci vety – porozumenie vzťahom medzi vetami alebo v rámci odseku, medzi odsekmi
6.	<p>The weather in Britain Geography: the USA The Twelve Months Holidays History: transport Alladin British meals and mealtimes Geography: food from around the world Ananse the Spider The British cinema Media studies: make your own film Perseus</p>	<p>4. Extenzívne čítanie - texty sú dlhšie (príbehy, články). Hlavným cieľom je všeobecné porozumenie textu ako aj:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlíšenie explicitne daných hlavných myšlienok od podporných detailov – vyvodenie implicitných myšlienok a informácií – rozlíšenie faktu od názoru.
7.	<p>Families History: early human migration Transport Science: the solar system Britain Geography: time zones The Big Apple History: The plague Heroes and heroines Computer studies: safety on the Net Signs Health: eyes</p>	<p>5. Search reading (výskumné čítanie) je technika, pomocou ktorej vyhladávame klúčové slová a frázy, ktoré pomáhajú čitateľovi vyhľadať špecifické informácie. Táto čitateľská stratégia sa</p>

	The Peacock and the Turtle Theseus and the Minotaur Lord Bao and the Stone Cutty Sark Touching the Void Beauty and the Beast	spája s podrobnejším štúdiom výrazu, alebo frázy. Celý text nie je podstatný. Čitateľ si môže robiť aj poznámky. Pri vyučovaní sa search reading využíva na vyvodenie gramatických javov alebo slovnej zásoby.
8.	The story of England History: materials Teenagers' reading habits ICT: computers Sports events Biology: vitamins and minerals Robin Hood Art: The Fighting Temeraire Australia Science: hurricanes The weekend Citizenship: the EU Llewellyn and Gelert The Necklace The Three Strangers Horatius and the bridge Human is... How the tiger got his stripes	<p>TYPY ÚLOH</p> <p>1. Úlohy otvorené:</p> <p>a) short answer - úlohy vyžadujúce stručnú odpoveď</p> <p>b) open-ended - úlohy vyžadujúce od respondenta doplnenie odpovede</p> <p>c) gap filling úlohy na dopĺňanie textu</p> <p>d) cloze test - obsahuje typy úloh na dopĺňanie textu, v ktorom sú vynechané celé slová, napr. každé n-té slovo (piate, ôsme atď.), ktoré má respondent doplniť na základe pochopenia kontextu</p> <p>e) summary cloze - ten, kto pripravuje test, napíše krátke zhrnutie obsahu textu v ktorom vynechá určité časti a žiak ich má doplniť na základe porozumenia textu</p> <p>f) prenos informácií - na základe prečítaného textu žiak vyplní tabuľku, označí trasu na mape alebo označí časti obrázka</p> <p>2. Úlohy uzavreté:</p> <p>a) true/false - úlohy s alternatívnou odpoveďou</p> <p>b) multiple choice - úlohy s voliteľným výberom odpovede</p> <p>c) matching - úlohy na priradovanie</p> <p>d) ordering - úlohy na usporiadanie</p>
9.	Pop music History: the Silk Road Education in the USA Biology: body clock Activity centres Geography: plate tectonics Teenagers and Money Social studies: TV The English language Economics: Money Oxford and Cambridge Politics: government Sally's phone The Pearl The King stands up The Model Millionaire South for the Winter The Mermaid	

Ruský jazyk

ROČNÍK	Téma	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
7.	V škole – 1.lekcia Rodina – 2.lekcia	Elementárna alfabetizácia v predazbukovom období:

	<p>V izbe – 6.lekcia Bratislava–7.lekcia Môj deň – 13.lekcia Čo robíme v škole –14. lekcia V Moskve – 19. lekcia V zdravom tele zdravý duch–20. lekcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjanie základnej slovnej zásoby o škole, ➤ naučiť žiakov aktívne počúvať opis obrázkov o svojej rodine a rozvíjanie slovnej zásoby o rodine. <p>Čítanie s porozumením textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ naučiť žiakov azbuku, ➤ nacvičovať hlasné čítanie za účelom správnej výslovnosti v ruskom jazyku, ➤ čítať písaný a tlačенý text, ➤ pripraviť žiakov na prechod k plynulému čítaniu ➤ porozumieť textu, t. j. uvedomenie si obsahu prečítaného, vedieť pracovať so slovníkom nachádzajúcim sa v učebnici ruského jazyka.
8.	<p>Ruský jazyk- učebnica 6.ročníka</p> <p>Ahoj škola -1.lekcia</p> <p>V škole-3.lekcia</p> <p>Zvláštny prípad (3. lekcia)</p> <p>Kavka (8.-lekcia)</p> <p>Lev a psík (9.lekcia)</p>	<p>Čítanie s porozumením</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumieť slovnej zásobe a jednoduchým slovným spojeniam, ➤ dokázať po prečítaní textu pochopenie významu novej slovnej zásoby , ➤ prekladať nové slovné spojenia, ➤ tvoriť otázky z prečítaného textu a odpovedať, ➤ pochopiť a vysvetliť obsah prečítaného textu, ➤ vedieť rozlišovať a analyzovať hodnotenie výsledkov žiakov v Rusku a na Slovensku. <p>Analýza štruktúry textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vedieť prečítať text, ➤ prekladať novú slovnú zásobu, ➤ analyzovať text, t. j. nie len pochopiť obsah oznámenia v texte, ale schopnosť odhaliť túžby hlavnej postavy textu, jeho poslanie, ➤ vyhodnocovať získané údaje z textu: <ol style="list-style-type: none"> 1. 3 dôležité veci, ktoré boli v texte 2. 2 veci, ktoré žiaka zaujali, 3. 1 vec, na ktorú v texte žiak nenašiel odpoveď ➤ dokázať správne využívať vyjadrovacie jazykové prostriedky.
9.	<p>Ruský jazyk – učebnica 6. ročníka</p> <p>Metro – (13. lekcia)</p> <p>Priateľ z detstva – (17. lekcia)</p> <p>Deduško – (20. lekcia)</p>	<p>Čítanie s porozumením</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopiť prečítaný text <p>Analýza štruktúry textu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhodnocovať získané údaje z textu <p>Interpretácia textu</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretovať prečítaný text a hodnotiť – rozvoj čitateľskej stratégie KWL (know – vedieť, want – chcieť, learn – čítať sa):

	Cestovateľ – (20. lekcia)	<ol style="list-style-type: none"> 1. čo o tejto téme viem – vyplniť pred čítaním 2. čo by som o tejto téme chcel vedieť – vyplniť pred čítaním 3. čo som sa z textu naučil - vyplniť po čítaní.
--	---------------------------	---

4. MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Matematika

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
5.		Analýza a rozbor slovných úloh. Čítanie z grafov a tabuliek, výber potrebných informácií.
6.	Všetky témy	<p>Úroveň reprodukcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjať schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy; ➤ práca s textom z učebnice, z ktorého sa žiak vzdeláva typu: vyber z možnosti, potvrdenie správnosti alebo nesprávnosti, hľadanie informácie, doplnenie informácie do textu a pod.; ➤ vedieť reprodukovať naučený materiál, vykonávať osvojené rutinné výpočty a riešiť rutinné problémy. <p>Úroveň prepojenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh z praxe; ➤ viesť žiakov k matematizácii reálnych situácií; ➤ tvorba matematických modelov; ➤ riešiť kontextové úlohy prepojené s praxou, rozvoj matematickej gramotnosti pre reálny život; ➤ čítať s porozumením primerané nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, riešiť súvisiace kontextové úlohy. <p>Úroveň reflexie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ od deduktívneho spôsobu rutinného osvojovania si vedomosti postupne prechádzať k indukčným úlohám, v ktorých žiaci majú možnosť experimentovať, objavovať, získavať a prezentovať informácie a svoje vlastné postupy riešenia úloh;

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukčné úlohy typu: vypočítaj, uprav, rieš rovnicu, zjednoduš a pod. nahradiť praktickými a tvorivými úlohami zameranými na argumentáciu a systematické rozvíjanie myslenia.
7. – 8.		<p>Analýza a rozbor slovných úloh. Čítanie z grafov a tabuliek, výber potrebných informácií.</p>
9.	Všetky témy	<p>Úroveň reprodukcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže čítať s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy; ➤ dokáže vyhľadať opornú časť textu a kľúčové slová a odpovedať na otázky k textu; ➤ vie reprodukovať naučený materiál, vykonávať osvojené rutinné výpočty a riešiť rutinné problémy. <p>Úroveň reflexie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vyhľadať informácie a nájsť logické súvislosti medzi informáciami v texte; ➤ dokáže získané informácie využiť v reálnom praktickom živote; ➤ vie v texte nájsť podporné argumenty; ➤ dokáže vyvodiť si z nadobudnutých informácií záver; ➤ dokáže vyriešiť prostredníctvom údajov z textu problémovú úlohu; ➤ preukáže zručnosti pri práci s nesúvislým textom, tabuľkami, grafom a diagramom. <p>Úroveň reflexie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ experimentovať, objavovať, získavať a prezentovať informácie a svoje vlastné postupy riešenia úloh; ➤ dokáže uvažovať, argumentovať, robiť abstrakciu, zovšeobecnenia a modelovať nové kontextové úlohy; ➤ vyslovuje svoje domnienky, hypotézy a opodstatnené tvrdenia; ➤ dokáže vysvetľovať výpočty, logické vzťahy a súvislosti; ➤ vie argumentovať a odôvodňovať názory a argumenty ostatných spolužiakov.

Informatika

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
5. – 8.	Všetky témy	Analýza textu a rozbor zadaných úloh.

5. ČLOVEK A PRÍRODA

Biológia

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
5. – 7.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu.
8. – 9.	Všetky témy Ochrana prírody	Analýza a interpretácia textu.

Fyzika

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
6. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu. Analýza a rozbor zadaných úloh – správny zápis zadanej úlohy.

Chémia

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
7. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu. Analýza a rozbor chemických výpočtov – správny zápis zadaných úloh. Analýza a rozbor laboratórnych pokusov.

6. ČLOVEK A HODNOTY

Náboženská výchova

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
7. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu – najvyššou formou čitateľskej kompetencie je interpretácia textu a jeho hodnotenie.

Etická výchova

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu – najvyššou formou čitateľskej kompetencie je interpretácia textu a jeho hodnotenie.

8. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Dejepis

ROČNÍK	TÉMA	ČITATELSKÉ KOMPETENCIE	Činnosti
5. – 8.	Všetky témy		Analýza a interpretácia textu – najvyššou formou čitateľskej

			kompetencie je interpretácia textu a jeho hodnotenie.
9.	Všetky témy	<p><u>Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.</u></p> <p>1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov</p> <p>2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p> <p><u>Pochopiť obsah textu.</u></p> <p>1. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného textu.</p> <p>2. Porozumieť' významu slov vo vecných textoch.</p> <p>3. Overiť' si význam slova.</p> <p>4. Prerozprávať' obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>➤ vytvorenie záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu;</p> <p>➤ vyhľadávanie relevantných informácií z rôznych zdrojov - textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok, z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie;</p> <p>➤ využívanie informácií a verifikovaní ich hodnoty;</p> <p>➤ výber informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu ;</p> <p>➤ usporiadanie informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu;</p> <p>➤ porovnávanie informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo;</p> <p>➤ rozlišovanie a triedenie informácií, napríklad rozlišovanie faktu, fikcie prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky;</p> <p>➤ zaraďovanie informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu;</p> <p>➤ kritické zhodnotenie rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému. pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu;</p> <p>➤ práca so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5.	<p>Všetky témy</p> <p>Povrch Zeme: Rekordy súše Pracovný list</p> <p>Typy úloh: výber z možností, potvrdenie správnosti alebo nesprávnosti, hľadanie informácií, dopĺňanie informácií do textu.</p>	<p>Práca s textom z učebnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vyhľadať kľúčové slová; ➤ dokáže odpovedať na otázky k textu; ➤ dokáže interpretovať kľúčové informácie z textu; ➤ dokáže vyhľadať informácie; ➤ vie nájsť logické súvislosti medzi informáciami v texte; ➤ dokáže získané informácie využiť v reálnom živote. <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže analyzovať text; ➤ dokáže vybrať údaje z textu; ➤ vie vyjadriť vlastný názor; ➤ dokáže porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach (pologuliach); ➤ vie lokalizovať na mape a glóbusu oceány, svetadiely, ostrovy, polostrovy, moria, pohoria, kaňony...
5.	<p>Pamiatky UNESCO vo svete</p> <p>Pracovný list Veľký čínsky múr</p> <p>Typy úloh: výber z možností, potvrdenie správnosti alebo nesprávnosti, hľadanie informácií, dopĺňanie informácií do textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vybrať potrebné informácie z textu; ➤ vie nájsť v texte kľúčové slová; ➤ dokáže vyjadriť svoj názor k danému textu; ➤ vie vymenovať najznámejšie pamiatky UNESCO vo svete. <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vyhľadať kľúčové slová; ➤ dokáže odpovedať na otázky k textu; ➤ dokáže interpretovať kľúčové informácie z textu; ➤ dokáže vyhľadať informácie; ➤ vie nájsť logické súvislosti medzi informáciami v texte; ➤ dokáže získané informácie využiť v reálnom živote; ➤ vie v texte nájsť podporné argumenty.
9. – 9.	Všetky témy	<p>Analýza a rozbor textu. Výber základných informácií. Interpretácia grafov, klimatických diagramov a tabuliek zahrnutých v texte.</p>

Občianska náuka

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu – najvyššou formou čitateľskej kompetencie je interpretácia textu a jeho hodnotenie.

10. ČLOVEK A SVET PRÁCE

Technika

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu. Analýza a rozbor zadaných úloh – správny zápis zadanej úlohy.

11. UMENIE A KULTÚRA

Hudobná výchova

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia textu – najvyššou formou čitateľskej kompetencie je interpretácia textu a jeho hodnotenie.

Výtvarná výchova

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia obrazov výtvarných ukážok

12. ZDRAVIE A POHYB

Telesná a športová výchova

ROČNÍK	TÉMA	ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE
5. – 9.	Všetky témy	Analýza a interpretácia telovýchovných pokynov pri herných a športových činnostiach.

ISED 2 – štátny vzdelávací program zdôrazňuje nevyhnutnosť chápania jazyka ako nástroja myslenia, prostriedok komunikácie a tiež jazyk definuje ako znak národnej identity. Tieto aspekty premietame do jazykovej kompetencie – osvojovanie si poznatkov o jazyku a komunikačnej kompetencie – použitie v rôznych komunikačných situáciách. Vytvorili sme priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, schopnosť argumentovať, prácu s informáciami, prezentáciu svojej práce.

Edukačný proces smerujeme miesto návyku žiakov na v memorovanie a pasívneho prijímania poznatkov k aktívnej účasti v procese učenia sa. Využívame inovačné metódy a formy práce, porovnávanie informácií z rôznych zdrojov, využívame multimedialne programy, pracujeme s internetom a jeho prepojením na bežný život, používame súvislé aj nesúvislé texty ako sú grafy, tabuľky, mapy.

TRADIČNÉ FORMY

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti využívame tieto aktivity:

- hlasné čítanie
- tiché čítanie
- spoločné čítanie
- vzájomné čítanie (v dvojiciach, v skupine)
- odpovede na otázky k textu
- tvorba otázok k textu
- rozprávanie o prečítanom
- napísanie krátkej reakcie na prečítané
- dramatizácia
- vyhľadanie informácií
- tvorba referátov
- práca s encyklopédiami
- využívanie kníh zo školskej knižnice
- literárno-dramatický krúžok
- mimočítankové čítanie
- používanie pracovných zošitov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti
- vzdelávanie pedagógov organizované metodicko-pedagogickým centrom
- individuálne štúdium pedagógov
- odovzdávanie získaných poznatkov na zasadnutia metodických orgánov
- ďalšie vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov na zvýšenie odbornej spôsobilosti
- rozšírenie hodinovej dotácie predmetu slovenský jazyk a literatúra s cieľom rozvoja komunikačnej spôsobilosti a čitateľskej gramotnosti
- dopĺňanie knižničných jednotiek a výukových programov

NETRADIČNÉ FORMY

V rámci vzbudenia záujmu žiakov o čítanie, ich stimuláciu k tvorivosti, k rozvoju prezentačných zručností, k podnecovaniu k vlastnej tvorbe využívame tieto aj tieto aktivity, ktoré podporujú rozvoj čitateľskej gramotnosti:

- stonožkové čítanie na 1. a 2. stupni s vyhlásením TOP ČITATEĽA roka na konci školského roka
- čitateľská dielňa – možnosť vlastného výberu textu
- **Číta celá škola** – súťaž v riešení úloh zameraných na čitateľskú gramotnosť – 4 aktivity raz štvrťročne (október, január, marec, máj) realizujú triedni učitelia v rámci triednických hodín 3 formou elektronických testov jedna formou súťaže Milionár – najvyššia percentuálna úspešnosť žiakov triedy odmenená v máji udelením diplomov a cien
- každoročne organizujeme literárno-výtvarnú súťaž „Babka, dedko“
- zapájame sa do súťaží DÚHA, Záchvevy, Šaliansky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Európa v škole, olympiáda z anglického jazyka a slovenského jazyka
- starší čítajú mladším
- čítame škôlkárom

- tvorba maľovaného čítania väčších menším
- rozhlasové relácie
- alternatívny spôsob vyučovania ITV
- každoročná návšteva žiakov 1. stupňa – obecná knižnica a Okresná knižnica v Starej Ľubovni

VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV (absolvované/plánované):

1. **Čitateľská gramotnosť pre vedenie školy** školenie riaditeľky školy
Sp. St. Ves, september 2016
2. **Sebavzdelávanie v oblasti čitateľskej gramotnosti – príprava Plánu čitateľskej gramotnosti pre ZŠ s MŠ Kamienska** október 2016
3. **Čitateľská gramotnosť vo vyučovacích predmetoch – spracovanie plánov** november 2016 (aktualizované 2019)
4. **Kontinuálne vzdelávanie - Podpora čitateľskej gramotnosti žiakov základnej školy /MPCPO/** február – marec 2017

LITERATÚRA:

<http://www.mpc-edu.sk/aktuality>

www.spgk.sk

www.stat.pedu.sk